

ЦИЛЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр, на по године 6 круна.

За све остале земље годинице 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Претплата се шаље поштанском упућеницу, само и посредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а коме је наручице, с. Вељуна Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Дошле се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваку ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина постављамо:

за књиговођу државног главног рачуноводства с рангом и с платом секретара II. класе Андрију Поповића, досадашњег књиговођу истог рачуноводства;

за статистичара министарства финансија с рангом и платом секретара III. класе Филипа К. Мартиновића, досадашњег вршиоца дужности управника цетињске Царинарнице;

за писара I. класе цетињске царинарнице Николу Бошковића, досадашњег статистичара министарства финансија;

за писара I. класе подгоричке царинарнице Филипа Иличковића, досадашњег писара исте царинарнице; и за писара I. класе његушке царинарнице Луку Поповића, досадашњег писара исте царинарнице.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. јула 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Просвјете и Црквенијех Послова постављамо у Министарству Просвјете и Црквенијех Послова:

за писара друге класе, Стева Мартиновића, досадашњег практиканта Министарства Иностраних Дјела; и за архивара, у рангу писара друге класе, Вука М. Шпадијера, досадашњег практиканта истог Министарства.

Наш Министар Просвјете и Црквенијех Послова нека изврши овај указ.

Цетиње, 22. јула 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Просвјете и Црквенијех Послова
Ј. С. Пламенац с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Предсједника Министарског Савјета, Нашег Министара Правде и заступника Нашег Министра Иностраних Дјела постављамо:

за писара прве класе Великог Суда Јована Хајдуковића, досадашњег секретара исте класе Главне Државне Контроле, по потреби службе; и

за вршиоца дужности писара Министарства Правде, са рангом и платом писара обласног суда, Илију Филиповића, досадашњег практиканта истог Министарства.

Предсједник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностраних Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. јула 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Правде и
Заступник Министра Иностран. Дјела,
Др. П. Томановић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Војног постављамо:

за шефа стројног одсека, опште-војног одјељења Министарства Војног, капетана Луку Гојнића, досадашњег команданта пјешадијске подофицирске школе.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. јула 1907.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Војног, ријешили смо и рјешавамо:

да се поручник стојеће војске, до сада у оставци, Драго Ш. Мартиновић, врати на службу са истим чином и стави на расположење Министра Војног.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. јула 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се Михаилу Бојовићу, досадашњем поручнику стојеће војске уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 27. јула 1907.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије, одређене за редовне непредвиђене потребе (број 21), издати министру просвјете и црквенијех послова круна 1600, — хиљаду шест стотина, — ради повећања партије предвиђене на разне расходе (број 98), а на основу закона о продужењу буџета расхода од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. јуна 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо у рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије, одређене за редовне непредвиђене потребе (број 21), издати Државном Савјету круна 840, — осам стотина четрдесет, — ради повећања партије, предвиђене на разне расходе (број 17), а на основу закона о продужењу буџета расхода од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. јуна 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана

49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије, одређене за редовне непредвиђене потребе (број 21), издати министру унутрашњих дјела круна 1680, — хиљаду шест стотина осамдесет, — ради повећања партије, предвиђене на разне расходе (број 56), а на основу закона о продужењу буџета од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. јуна 1907.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије, одређене за редовне непредвиђене потребе (број 21), издати министру просвјете и црквенијех послова круна 8000, — осам хиљада, — ради повећања партије, предвиђене на стипендије (број 101), а на основу закона о продужењу буџета расхода од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. јуна 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије, одређене за редовне непредвиђене потребе (број 21), издати Министру Правде круна 560, — пет сто шездесет, — ради повећања партије предвиђене на разне расходе (број 87.), а на основу закона о продужењу буџета од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. јуна 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије, одређене за редовне непредвиђене потребе (број 21), издати Министру Правде круна 840, — осам сто четрдесет, — ради повећања партије, предвиђене на плате особља истражних затвора (број 57.), а на основу закона о продужењу буџета расхода од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 25. јуна 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може буџетску партију (број 21.), одређену за редовне непредвиђене потребе, повећати за круна 60.000, — шездесет хиљада, — на рачун државне готовине.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 18. јула 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може буџетску партију (број 23.), одређену за унапређење, стављање на расположење, пензионисање чиновника и постављање нових, повећати за круна 43000, — четрдесет три хиљаде, — на рачун државне готовине.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње, 18. јула 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије (број 21.), одређене за редовне непредвиђене потребе, издати министру унутрашњих дјела круна 10000, — десет хиљада, — ради повећања партије, одређене на плате особља обласних управа број 53, а на основу закона о продужењу буџета расхода од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиње 18. јула 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и Грађевина, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу члана 49. закона о државном буџету, ријешили смо и рјешавамо:

одобрава се Министру Финансија и Грађевина, да може из буџетске партије, одређене за редовне непредвиђене потребе (број 21.) изузети круна 720, — седам сто двадесет — ради повећања партије 47., „офити магазина“, а на основу закона о продужењу буџета од године 1906. за годину 1907.

Наш Министар Финансија и Грађевина нека изврши овај указ.

Цетиња, 18. јула 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

ПРАВИЛА

О ШТАМПАЊУ УЏБЕНИКА

ЗА

народне и средње школе

Члан 1.

Министарство Просвјете и Црквенијех Послова прописује ова Правила, по којима ће се од сада снабдијевати наше народне и средње школе уџбеницима и потребнијем наставнијем средствима.

Основне школе.

Уџбеници.

Чл. 2.

У јавнијем основнијем школама употребљавају се само уџбеници државног издања.

Чл. 3.

Просвјетни Савјет утврђује за које ће се наставне предмете и за које разреде израђивати уџбеници.

Чл. 4.

Нове уџбенике за основне школе Министарство Просвјете и Црквенијех Послова добива у првом реду стечајем.

План за израду уџбеника израђује Просвјетни Савјет предлажући Министарству — што стечај објављује — вријеме за које ће се уџбеник израдити, величину дјела и награду ако дјело буде примљено.

Чл. 5.

На стечај се подносе дјела само у рукопису.

Чл. 6.

За оцјену поднесенијех рукописа Просвјетни Савјет бира стручни одбор, који ће дјело прегледати и Савјету поднијети своје мишљење.

Чл. 7.

Стручни одбор је дужан рукописе прегледати и у одређеном року Просвјетном Савјету поднијети своје мишљење. Ако се чланови одбора не би сложили, онда се подноси написмено и одвојено мишљење.

Хонорар одбору предлаже Савјет, а плаћа га Министарство Просвјете.

Чл. 8.

Ако се који од изабранијех чланова одбора не би примио понуђеног му посла, дужан је о томе извјестити Савјет у року од 10 дана саопштења, да је за члана изабрат.

Чл. 9.

При оцјени рукописа нази се:
а) је ли дјело израђено по наставном плану и програму према захтјевима стечаја;

б) је ли његова научна и методска страна исправна; и
в) је ли језик, стил и цио начин обраде подесан за уџбеник.

Сви ови захтјеви морају бити потпуно заступљени и не може се једна добра страна дјела сматрати као накнада за другу слабу страну његову.

Чл. 10.

Просвјетни Савјет може прије своје коначне одлуке, ако нађе за потребно, саслушати мишљење пишчево (усмено или писмено) на замјерке или напомене учињене од стране одбора.

Чл. 11.

Ако би се на стечај јавило више дјела, Министарство Просвјете може, по приједлогу Просвјетног Савјета, дати неку награду и онијем писцима чија дјела не би била примљена за уџбеник, али би иначе својом ваљаном израдом награду заслуживала.

Чл. 12.

Ако се стечајем не би добило никакво дјело или од поднесенијех дјела ниједно не би било изабрано за уџбеник, Министарство Просвјете ће по приједлогу Просвјетног Савјета израду уџбеника повјерити коме стручном лицу и познатијем школском раднику.

План и вријеме за израду дјела и награду предлаже Просвјетни Савјет.

Чл. 13.

Уџбеник који се добије по поруџбини, не даје се на реферовање, него ће га прегледати сам Просвјетни Савјет и Министарству дати о њему своје мишљење.

Чл. 14.

Примљени уџбеник Министарство Просвјете откупљује од писца једном за свагда.

На овај начин откупљено дјело постаје искључиво својино Министарства Просвјете и Црквенијех Послова.

Чл. 15.

Откупну цијену за уџбеник предлаже Просвјетни Савјет, а коначну одлуку о томе доноси Министарство Просвјете и Црквенијех Послова.

Просвјетни Савјет може према вриједности дјела предложити и већу награду од оне, која је у стечају објављена.

Чл. 16.

У овако откупљен уџбеник Министарство Просвјете може уносити само мање измјене и исправке, које у основи не мијењају дјело и о чему ће Просвјетни Савјет дати своје мишљење.

Чл. 17.

Једном примљен и у школу уведен уџбеник не може се никаквијем другијем замијенити у току петогодишње периоде школске, која ће се увијек рачунати до половине и до краја сваке деценије, почевши од 1910./11. школ. год. (1910./11. — 1915./16.; и 1916./17. — 1921./22., итд.)

Чл. 18.

Само у почетку сваке нове петогодишње периоде могу се поједини уџбеници замијенити другијем бољијем и савременијем:

а) ако то предложи Просвјетни Савјет, или
б) ако се понуди какво боље и савршеније дјело, којим би се дотадашњи уџбеник замијенио.

Чл. 19.

Ако би Просвјетни Савјет предложио замјену каквог уџбеника другијем, онда ће на годину дана пред почетак петогодишње школске периоде поднијети Министарству приједлог о томе и, по одобрењу Министарства Просвјете, урадити све што треба према овијем Правилима, како би нови уџбеник могао бити готов за нову петогодишњу школску периоду.

Чл. 20.

Ако би пак питање о замјени каквог уџбеника било покренуто понудом новог уџбеника каквог писца (или издавача), онда је писац (или издавач) дужан своје дјело у рукопису поднијети Просвјетном Савјету на оцјену најмање на шест мјесеци прије почетка петогодишње школске периоде, а Савјет ће даље поступити према одредбама овијех Правила.

Хонорар референтима за преглед дјела плаћа сам писац (или издавач).

Учила.

Чл. 21.

Помоћна наставна средства (учила) за наставу у основној школи могу бити државног и приватног издања.

Чл. 22.

Сва она помоћна средства која су за наставу неких предмета неопходно потребна искључиво су државног издања (писанке, цртање, прегледи за цртање и писање, географске карте, разне слике за очигледну наставу, и т. д.).

Чл. 23.

Све одредбе овијех Правила о начину добивања, оцјени и награди писца за уџбенике у основнијем школама, вриједи и за добивање новијех наставнијех средстава државног издања.

Чл. 24.

Но поред наставнијех средстава државног издања Министарство Просвјете може допустити употребу и наставнијех средстава приватног издања.

Набавка овијех учила није за школе обавезна.

Чл. 25.

Тако исто може Министарство одобрити и употребу помоћнијех књига приватног издања, којима би се ишло на то да се настава појединијех предмета, или појединијех дијелова њиховијех прошири, објасни, утврди или олакша.

Набавка овијех књига није за ученике обавезна.

Чл. 26.

Преглед и оцјену наставнијех средстава и књига приватног издања врши Просвјетни Савјет према овијем Правилима; хонорар референтима плаћа писац (или издавач).

Без прегледа и повољног мишљења Просвјетног Савјета и без одобрења Министарства Просвјете и Црквенијех Послова, не смије се употребити у школи наставна средства нити ученицима препоручивати помоћне књиге приватног издања.

Учитель који против овога поступи, и надзорник који то пропусти, казниће се по закону.

Чл. 27.

Израда помоћнијех средстава и помоћнијех књига приватног издања мора бити солидна и лијепа, а цијена јевтина.

Допуст за употребу Министарство објављује расписом.

Чл. 28.

За употребу помоћнијех наставнијех средстава које би израдио сам наставник, и намијенио само својој школи, довољно је одобрење дотичног надзорника народнијех школа.

Прелазна наређења.

Чл. 29.

Послије потврде и објаве овијех Правила Државна Штампарија поднијеће сво-

ја издања уџбеника Просвјетном Савјету на оцјену у року од два мјесеца уз понуду писца откупне цијене, по којој дјело постаје државна својина за свагда.

На преглед могу се, само за овај случај, послати штампани примјерци.

Чл. 30.

По пријему овијех уџбеника Просвјетни Савјет ће, најдаље до краја 1907./8. школске године, прегледати све поднесене уџбенике и Министарству поднијети приједлог о томе:

а) који ће се од садашњијех уџбеника непромијењени задржати у основнијем школама;

б) који ће се задржати с потребнијем измјенама и каквијем;

в) који ће се избацити из употребе и другијем новијем замијенити.

Затијем ће Просвјетни Савјет, предложити лица којима би се могла повјерити израда уџбеника, израдити стечаје за нове, и у опште урадити све што је према овијем Правилима потребно, како би почетком 1909./10. школске године ступио у пуну силу чл. 17. овијех Правила.

Средње школе.

Чл. 31.

Под средњијем школама у овијем Правилима разумију се средње школе у ширем смислу ове ријечи, т. ј. све школе које су више од народнијех а ниже од Велике Школе (гимназије, реалке, учительске школе, богословија, више женске школе, грађанске школе, дјевојачке и друге сличне, које би Министарство Просвјете отварало и о њима се бринуло.)

Чл. 32.

Уџбеници у средњијем школама могу бити државног и приватног издања.

Чл. 33.

Државног су издања у средњијем школама сви они уџбеници, што их Министарство Просвјете по приједлогу и оцјени Просвјетног Савјета откупи и њима располаже као својом искључивом својином.

Чл. 34.

Све, док само Министарство Просвјете не би, по приједлогу Просвјетног Савјета, какав уџбеник државног издања због његове застарелости, неподесности или буди каквијех другијех разлога из школске употребе избацило, дотле се не смије у средњијем школама никакав уџбеник приватног издања за исти предмет уносити и употребљавати.

Ни у ком случају ово избацивање из употребе уџбеника државног издања не може бити прије него што протеку 8 година од дана откупа дјела од писца (или издавача).

Чл. 35.

Никакав се уџбеник приватног издања не смије у средњијем школама употребљавати, докле га не прегледа и оцјени Просвјетни Савјет и док његову употребу не одобри Министар Просвјете и Црквенијех Послова.

Чл. 36.

Уџбеници приватног издања намијењени средњијем школама могу бити поднесени Савјету на преглед штампани или у рукопису.

Чл. 37.

Преглед уџбеника приватног издања врши се на онај исти начин, како је то прописано за преглед и оцјену уџбеника у основнијем школама.

Хонорар референтима плаћа писац (или издавач).

Чл. 38.

Ако је уџбеник поднесен у рукопису и његова се употреба у школама допусти, писац (или издавач) дужан је доцније и штампан примјерак поднијети Савјету ради оцјене његове техничке израде и продајне цијене.

Чл. 39.

При оцјени поднесенијех штампанијех уџбеника, Просвјетни Савјет ће, поред оцјене његове научне и педагошке вриједности (према чл. 9. овијех Правила) цијенити и његову техничку израду и продајну цијену књиге, и употребу допустити тек у том случају, ако су сви ови захтјеви повољни.

Чл. 40.

При оцјени техничке израде уџбеника Просвјетни Савјет ће пазити:

а) да је хартија боље каквоће;
б) да је слог чист, читак и штампан словима допуштенијем за школске књиге: шцером или гармондом (боргисом само ситније напомене, и т. д.); да су слике јасне и да нема већијех штампарскијех погрешака;
в) да је књига тврдо укоричена и прошивена концем;
г) да су уџбеници утврђене величине (обична осмина); и
д) да је продајна цијена уџбенику умјерена.

Чл. 41.

Ако израда каквога дјела не би у свему одговарала свијема захтјевима овијех Правила, али не би било никаквог другог штампаног уџбеника, Министарство Просвјете може, према мишљењу Просвјетног Савјета, одобрити привремену употребу тог дјела.

Али ће употреба оваког уџбеника у школи престати, чим се прими као стални уџбеник дјело, које би горњијем захтјевима одговарало.

Чл. 42.

Ако би одређена цијена уџбенику приватног издања била велика, Просвјетни Савјет може предложити Министру највећу цијену по којој се употреба књиге може допустити.

Чл. 43.

Само по одлуци Просвјетног Савјета може се код неких уџбеника одступити од утврђене величине, ако то захтијевају неке нарочите потребе (величина слика, карата, и т. д.)

Чл. 44.

Сви уџбеници приватног издања морају на одређеном мјесту у књизи имати биљешку о томе, да је дјело у Просвјетном Савјету прегледано и од Министарства Просвјете одобрено с позивом на дан и број одлуке о томе.

Чл. 45.

За један исти предмет у средњијем школама могу бити два или више уџбеника приватног издања. Који ће се од њих употребљавати у школи у току школске године, одлучује у почетку школске године Разредно Вијеће по приједлогу дотичног наставника. Једном примљен и уведен уџбеник не смије се ни у ком случају у току школске године другијем замјенивати.

Чл. 46.

Осим уџбеника у средњијем школама, који су већ до сада државног издања, Министарство Просвјете може, ако нађе за потребно, и друге уџбенике приватног издања откупити и даље их штампати као своја издања.

Чл. 47.

Уџбеник приватног издања пријећи ће у својину Министарства Просвјете, ако га понуди писац (или издавач) и ако Просвјетни Савјет да мишљење о потреби и користи откупа тога уџбеника.

Откупну цијену предлаже Просвјетни Савјет по прегледу дјела, које се ради прегледа може понудити у рукопису или штампано.

Чл. 48.

Министарство Просвјете може, поред откупа дјела, откупити и штампане примјерке од писца (или издавача) само у томе случају, ако и његова техничка израда одговара свијема захтјевима чл. 40. овијех Правила, о чему ће Просвјетни Савјет дати своје мишљење.

Чл. 49.

Ни у ком случају, Министарство Просвјете неће откупљивати уџбеник ни штампан ни у рукопису за онај предмет, за који већ постоји још који одобрен и штампан уџбеник приватног издања, а који се у школи употребљава.

Чл. 50.

Сваки уџбеник треба да обухвати наставну грађу намијењену само једном разреду.

Одступање од овога може бити само по одлуци Просвјетног Савјета.

Чл. 51.

Ако за који предмет не би било никаквог уџбеника, Министарство Просвјете може се у том случају послужити за подмирење ове потребе једнијем од овијех начина:

а) стечајем;
б) поруџбином код признатијех писца;
в) штампањем књиге о државном трошку, од које ће се писцу уступити највише до 500 примјерака;
г) прештампавањем из српско-хрватске школске књижевности онајбоље и најудеснијег уџбеника за наше прилике под условима, које Министарство Просвјете закључи са писцем дјела.

Чл. 52.

За добивање уџбеника стечајем или поруџбином вриједи сви прописи овијех Правила о добивању уџбеника за основну наставу овијем путевима.

Стечајем или поруџбином добивени и откупљени уџбеник за средње школе постаје својино Министарства Просвјете и Црквенијех Послова и за њега онда вриједи одредбе чл. 34. овијех Правила.

Чл. 53.

За употребу уџбеника, надлежно неodobренијех, као и за промјену одобреног уџбеника у току школске године, подједнако су одговорни предметни наставник и разредни старјешина.

Док се не добију потребни уџбеници за средње школе којима од предвиђених начина овијем Правилима, Просвјетни Савјет предложиће Министарству Просвјете крајем мјесеча јуна сваке године уџбенике, који би се имали употријебити у средњим школама наредне школске године.

Само они уџбеници, које на овај начин одобри Министарство Просвјете, имају се употребљавати у свијем нашим средњим школама извјесне школске године.

Ова Правила ступају у живот од дана, кад их Министар потпише и објави у званичном листу.

П. Бр. 2743.

24. јула 1907. год.
на Цетињу.

Министар просвјете и цркв. послова,
Ј. С. Пламенац.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО.

Дворске и дипломатске вијести.

— Њихова Краљевска Височанства Господар и Књагиња Милена с Њиховим Височанствима Књагињом Ксенијом, Књагињом Вјером и Књазом Петром пошли су у суботу вече на Ловћен и задржали се тамо у Свом љетниковцу до јуче, када су се опет на Цетиње повратили.

Поклољ у Мароку

Мароканско питање, које се било за час стишало послје алгесираске конференције, опет се на дневни ред истакло. У Казабланки је свјетина поубијала неколико Француза, Талијана и Шпањолаца, а по потоњим вијестима побунила су се и сва околна племена против Европејаца. Појмљиво је, да су се с тога јако узнемирили дипломате европских велесила, а Француска и Шпанија већ су сдаслале и своје крстарице у мароканске воде. Велесиле ће по свој прилици и опет умирити и застрашити Мароко, али што то значи? Баш ништа! Земља, у којој влада везир без ауторитета а која се не боји његове моћи, биће позорница вјечитих немира и трзавица. Такав је сада Мароко.

Француска је то добро уочила и поклољ у Казабланки могао би бити од одлучног уплива на њену спољашњу политику. Својом индустријом, својим трговинским односима, сусједним својим сјеверноафричким колонијама, Француска је највише заинтересована на сјеверној обали Африке. Енглеска пак, та отворена непријатељица француских политичких тенденција у Африци, знајући добро да би заузетом Марока била ослабљена, сложила се с Француском о сазиву алгесираске конференције, у којој је изиграла Њемачку, а Француску је подржавала у њеним захтјевима, да она предузме у Мароку завођење реформа и уређење мароканске полиције. По уговору у Алгесирасу имала се у Мароку завести обична и тако звана повлашћена царина, као и мароканска полиција у свим важнијим пристанима, гдје станују Европејци. Од ове двије реформе једна је вазда у стању да узбуни тамошња племена, која и онако у вјечитој свађи живе, док друга није до данас још проведена. А то је баш добро дошло француској политици, која је вазда чезнула за протекторатом над Мароком. Уз то је француској политици сасвијем пријатна и непрестана борба између султана Абдул Азиса, којег већина племена не признаје за своју свјетовну главу и разних мањих султана, који се о власт отимљу. Пријатно јој је пак за то, што све ово доводи европске дипломате до убјеђења, да је марокански султан при свој својој склоности за рефор-

ме, немоћан и слаб. А кад је султан немоћан, потребан је протекторат. А тај протекторат може да предузме само Француска, јер она се највише заузела за реформе, она има највише права на Мароко.

И тако, дакле, поклољ у Казабланки могао би бити само корак ближе протекторату Француске над Мароком, корак који ће западну половину сјеверне Африке довести потпуно под француску власт. Слобода и независност Марока, поред свијех изјава њемачког цара Вилхелма у Тангеру, ушљед новосклопљеног шпанско-француско-енглеског тројног савеза, тек је питање времена. По свим догађајима који се тамо збивају, више је него извјесно, да ће Мароко бити ускоро француска провинција.

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

(Патријарх Бранковић српскоме народу.) — За живота и послје смрти своје на црквено-просвјетне и културне установе својега народа патријарх Георгије Бранковић даровао је:

200.000 круна за подизање богословскога семинара у Карловцима.

80.000 круна за подизање зграде за српску учитељску школу у Сомбору.

60.000 круна за подизање зграде за српску основну школу у Даљу.

30.000 круна за подизање српске основне школе у Кулпину.

20.000 круна и двије куће у Карловцима у вриједности 10.000 круна фонду Св. Саве, који је патријарх основао на Светога Саву 1894.

24.000 круна за цркву и школу српску у буњевачкоме селу Сантоу.

Једну кућу „Српскоме Соколу“ у Карловцима у вриједности 30.000 круна.

20.000 круна за издавање књиге „Српска карловачка богословија, приказана ријечима и сликама.“

20.000 круна за умјетничку слику Паје Јовановића „Сеоба Србаља“.

16.000 круна за подизање зграде српске основне школе у Бијелом Брду.

13.500 круна за звоно на карловачкој саборној цркви.

10.000 круна карловачкој саборној цркви.

7500 круна српској основној школи у Баји.

7000 круна за калуђерски семинар у Карловцима.

5000 круна карловачкој горњој цркви.

5000 круна српској цркви у Сомбору.

5000 круна српскоме православном свештеничком конвикту.

4000 круна за два патријаршиска вајарска попрсја.

4000 круна фондовима српских гимназија.

3200 круна српској женској задрузи мајке Ангелине у Пешти.

2000 круна дао је за оснивање „Проповједничкога фонда“.

2000 круна дао је помоћи „Бранково-ме Колу“.

2000 круна за споменик оснивача карловачке гимназије Димитрије Сабову и Стевану Стратимировићу.

3000 круна Српској Матици.

1000 круна карловачкој сиротињи.

По 500 круна српским црквама у Великој Кикинди, Сенти, Кулпину и Баји.

То је *укупно осамдесет и шест хиљада и двије стотине круна.*

Но осим тога патријарх је за живота издао бар још *толику суму*, помажући изнемогле и сиромашне српске књижевнике и просвјетне раднике, српске црквене општине за оправку цркава и школа, српске манастире, српска пјевачка, хумана, витешка и друга друштва, српско народно позориште новосадско и друга српска позоришта, српске академске друштине на страним универзитетима, сиромашне и добре ђаке, српске женске задруге, о своме је трошку подигао надгробну плочу митрополиту *Вићеншију Јовановићу* и т. д. и т. д.

Нарочито треба поменути, да је патријарх Бранковић о своме трошку, са великим материјалним жртвама, уредио запуштenu патријаршијску библиотеку, те је тиме учинио велике услуге српској науци, јер ће од сада та знаменита библиотека, којом се до сада српска наука није могла користити, бити приступачна радницима на истраживању српске прошлости.

Патријарх Бранковић је дао своме народу преко милион круна, — дао је много више, него иједан његов претходник и тиме је задужио његов народ благодарношћу на вјечна времена.

(† Митрополит Николај Мандић.) Као што смо у прошлом броју нашега листа јавили, преминуо је у петак, 20. ов. мј., у Абацији нагло смрћу од капље архиепископ сарајевски и митрополит добро-

босански Николај Мандић. Покојник, коме је прије калуђерства било име Петар, родио се 5. августа 1840. год. у Горњем Грачацу, жупанији личко-крбавској, у Хрватској, од оца свештеника Николе и матере Софије. Свршивши основну и средњу школу с одличним успјехом, уписао се у богословију у Плашком, те свршивши и њу с одличним успјехом, рукоположио га је у Плашком 15. децембра 1863. бивши биоградски епископ Петар Јовановић за ђакона, а 18. дец. исте године. за презвитера, и поставио га за капелана горњокрбавачком парохију Филипу Добрићу. Год. 1866. позван је за професора бивше богословије у Плашком, гдје је уз професорску дужност вршио и дужност парохијску. Год. 1866. по жељи свога оца свештеника а и народа, отишао је из Плашког за пароха у Грачац. За његове врлине и заслуге одликовао га је епископ Теофан Живковић год. 1874. црвеним појасом, а 21. маја 1879. произвео га је за протопрезвитера. Послије смрти свога ујака проте Тесле, оца чувеног Србина електротехничара Николе Тесле, изабран је 1879. г. Петар Мандић за проту у Госпићу. 13. маја 1891. обукао је ризу калуђерску и ступио у монашки чин у манастиру Гомирију с калуђерским именом Никола, а 14. октобра 1891. изабран је за гомирског архимандрита. 14. маја 1892. изабрао га је Синод цариградске патријаршије за митрополита зворничко-тузланског, а послје смрти благопокијног митрополита Ђорђа Николајевића, 26. октобра 1896. сарајевским архиепископом и митрополитом дабробосанским. Вјечна му памјат!

(† Шпиро Ј. Герун.) У пензјелјник, 16. ов. мј., умро је у Дубровнику Шпиро Ј. Герун, један од најактивнијих омладинаца на Српском Приморју. Пок. Шпиро родио се у Дубровнику 1877 год., гдје је свршио ниже и средње школовање. Послије тога учио је права у Бечу, а затијем је за неко вријеме уређивао „Српски Глас“ у Задру. Кад је овај престао излазити, пошао је у Млетке за секретара Управе црногорског монопола дувана, одакле се у задње вријеме због поправке здравља повратио у Дубровник, гдје је и умро.

Бистар, уман и интелигентан пажљиво је пратио све домаће политичке и књижевне прилике и писао о томе у нашим политичким и белетристичним листовима. А да и страни свијет упозна његовим из српске литературе, писао је често у талијанском књижевном листу „Nuova Rassegna“, коју уређује позната пријатељица српског народа г-ђа Грифини.

Због свог отвореног и поштењог карактера уживао је оште симпатије, те га с тога поред српске књиге којој је био вриједан сарадник, жали и српска омладина, којој је био добар и поуздан друг. Лака му српска земља!

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

(Из Митрополије.) Данас је у цркви Митрополије одржан парастос за покој душе Митрополита Дабро-Босанског *Николе Мандића*. На парастосу чинодјелствовао је Њ. В. Г. Митрополит Митрофан са мјесним свештенством. Овом заупокојном помену присуствовао је знатни број грађана.

Ревносноме духовном пастиру и заслужном српском родољубу Митрополиту Мандићу нека је вјечни покој.

(Одликовање.) Њ. Краљ. Височанство Књаз Господар благоволи је одликовати IV. степеном Данилова реда г. *Милана Карловца*, инжињера из Котора.

(Посјета на Балканској Изложби.) Балканску Изложбу у Лондону посетиле су ове Краљевске личности: Војвода и војвоткиња Конао (Conaught), принцеза Хаури Батенберга и принц Леополд Батенберга, принц и принцеза Кристијана Шлезвиг Холштајн, принцеза Викторија Шлезвиг Холштајн, престолонашљедник и престолонашљедниковица грчка, принц и принцеза Андреја грчки, принцеза Викторија Велике Британије, принц и принцеза Александар Тек, Велики Војвода и Велика Војвоткиња Хесенски. И поред врло кишног и хладног времена, које влада у Лондону, до 11. јула изложбу је посетило преко 625.000 лица.

(† Милутин Брацановић.) У Пиперима код своје куће преминуо је ових дана у цијету младости *Милутин Брацановић*, јединац син пола Вукала Брацановића. Пок. Милутин био је одличан ђак и као такав пошто је овдје изучио нижу гимназију, пошао је у Петроград, гдје је послје свршене средње школе апсолвирало с одликом и правне науке. Послије свршених права дата му је предпрошле године државна стипендија, да се у западно-европским универзитетима усаврши у политичко-економским наукама, и баш сада кад је по довршеном школовању могао својим знањем да послужи домовини, покосила га је смрт при самом доласку у своје родно мјесто из Же-

неве, гдје је у задње доба узалуд тражио лијека тешкој својој болести—сушици. Тужним родитељима нека Бог да утјехе, а племенитој души младог покојника нека је лака родна земља!

(Земљотрес.) У уторник, 20. ов. мјес., у 4 сата и 14 минута по подне осјетио се овдје појачи валовит земљотрес, који је мало трајао и без штете прошао. У Црној Гори осјетио се овај земљотрес још само на Грахову, а како далматински листови јављају, осјетили су га у исто доба и по доњој Далмацији, нарочито у Дубровнику.

(Чувајте се америчког новца!) Каткад се деси, да наши људи примају и амерички новац. Било је случајева, да се појединцима тури и папирната банка, која данас нема никакве вриједности. То су банке, што су их за вријеме грађанског рата америчког издале Савезне Државе, али оне су још прије 40 година, одмах након пада јужне странке (у Савезним Државама), изгубиле сваку вриједност. То је влада из Вашингтона више пута обнародовала — али се ипак те банке још у промету виђају, ушљед чега несмотрени и непажљиви људи трпе штету. С тога нека сваки, који буде примао амерички новац, добро пази, да му се не утисну те старе банке.

ТЕЛЕГРАМИ

Свинеминде, 22. јула. Састанак царева њемачког и руског на отвореном мору био је јуче у 10 сати прије подне. Цар Вилхелм с канцеларом Биловом и адмиралом Тирпицем посетио је најприје руски брод „Штандарт“, за тим је цар Никола вратио посјету на њемачком броду „Хоенцолерн“. Овдје је био приређен доручак и у вече објед.

Хаг, 22 јула. Комисија хашке конференције усвојила је са 25 против 5 гласова енглески предлог о укидању контрабанда. Против предлога су гласали Русија, Њемачка, Савезне Државе, Француска и Црна Гора.

Тулон, 23. јула. Двије крстарице и једна транспортна лађа отпловиле су на мароканске обале.

Тангер, 23. јула. У Казабланки влада ужасан страх. Сви Европљани бјеже из града.

Беч, 24. јула. Ћесар је наименовао књаза бугарског власником једанаестог хусарског пука.

Гибралтар, 24 јула. Једна енглеска крстарица отпловила је за Казабланку.

Карловци, 24. јула. Јучерашњи погреб патријарха Бранковића извршен је с великом помпом у присуству заступника аустро-угарскога цара и краља и српског краља Петра.

Свинеминде, 24. јула. Прије подне је њемачка флота правила неке вјежбе а у вече је био ручак на броду руског цара. Били су позвани и сви њемачки адмиралци. За вријеме ручка измијењене су између оба цара најсрдачније здравиче.

Париз, 24 јула. Војска послата у Казабланку, састоји се из 2400 пјешака, 300 коњаника и неколико топова. Окупација Казабланке извршиће се у сриједу.

Тангер, 25. јула. Под Казабланком искрцале су се француске и шпанске трупе, на које су урођеници пуцали; пало је шест морнара и један официр. Сви урођеници протјерани су из града, пошто се искрцала још једна лађа војске. Најзад је град успјешно бомбардован, што је проузроковало само материјалну штету.

Свинеминде, 25. јула. Послије срдачног опроштаја са њемачким царем, отпутовао је јучер цар Никола пут Кронштата.

Тангер, 26 јула. Војска која се искрцала у Казабланки, поубијала је идући пут консулата, 160 урођеника. Крстарице бомбардовале су варош цијелог дана. Убијено је око стотину Арапа, а села су у околини Казабланке разрушена.

Грабов, 27 јула. Цар Вилхелм отпутовао је за Вилхелмсхе.

Хелсингфорс, 27 јула. „Штандарт“ са царем Николом допловила је јуче у Бјерке, гдје је стигла

и царица Александра. Одавде ће царски пар отпловити пут Кронштата.

Тангер, 27 јула. На енергичну представку француског посланства, мароканске власти озбиљно раде на одржању мира и сигурности. Чује се, да је у Казабланки опљачкана државна банка и да је из ње нестало 60000 франака.

Петроград, 27 јула. Царски пар стигао је у Петерхоф.

Тангер, 28 јула. Искрцавање војске у Казабланки завршено је. Мир је потпуно успостављен.

СПИСАК СТРАНАЦА

приспјелих на Цетиње од 20. до 27. јула 1907. год.

Гранд Хотел: Ђ. Сенде, ђак из Беча; Ђ. Шуберт, пошт. чиновник из Дрездена; Ибрахим еф. Кајтар, трговац из Мостара; Ибр. еф. Хаџосмановић, трговац из Мостара; Х. Јитковски, академичар из Беча; Ђ. Рајнингсхаус, академичар из Беча; Др. Д. Прохазка, адвокат из Ческе; Ф. Селзерски, фабрикант из Ческе; Др. Рике, хемичар из Хамбурга; Х. Пол, чиновник из Салцбурга; К. Лодсман, чиновник из Немачке; Др. Р. Бернике, лекар из Беча; К. Шамбон, професор из Одесе; Ј. Весели, банк. директор из Прага; В. Брук Рауле с госпођом, прив. из Филаделфије; Р. Мајер, прив. из Млетака; А. Вебер, професор из Регенсбурга; Р. Рихтер, трговац из Саксонске; Е. Израел, трговац из Саксонске; Р. Екарт, учитељ из Саксонске; С. Желалија с госпођом, поморац из Бијеле; гђа С. Лазаревић из Баошића; Ј. Ферменлен, професор из Регенсбурга.

Хотел Рајнвалд: В. Хушић, трговац из Трста; С. Кромић, учитељ из Скадра; Др. А. Гроста, лекар из Прага; Ф. Лакнер, професор из Прага; С. Дакић, трговац из Мостара; Ј. Мајер, чиновник из Минхена; Ф. Малфер, професор из Дрездена; Р. Родек, чиновник из Прага; К. Еролик, фабрикант из Котора; П. Перан, трговац из Беча; Р. Розенау, трговац из Беча; И. Ијећ, посједник из Америке; О. Бенедик, учитељ из Лајпцига; О. Баум, учитељ из Лајпцига; П. Вагнер, учитељ из Лајпцига; И. Пауло, поп из Скадра; П. Корти, поп из Скадра; Т. Колосакос, трговац из Атине.

Званични огласи

ОГЛАС

Ради градње моста на Тари више Маташева издаваће се на лицитацији 5-ог августа у недељу прије подне у 10 сати на лицу мјеста посао вађења и ђељања крша са задарском радњом.

Само мајстори могу лицитирати. Залог за кауцију је 30% од вриједности рада.

План, прорачун и ближа условија могу се у Одјељењу за грађевине, као и на дан лицитације на лицу мјеста дознати.

Број 1503. Одјељење за грађевине и саобраћај. Цетиње, 19. јула 1907. год. 2—2

ОБЈАВА

Књ. Министарство Просвјете и Црквенијех Послова установиће нарочиту комисију којој ће у дужност ставити, да прегледа станове за ђаке Цетињске и Подгоричке Гимназије.

Ко жели држати на стану ђаке наших Гимназија треба, најдаље до 20. августа ове године, да изрази писмено ту жељу управи дотичне Гимназије, да би му комисија прегледала стан, који је намијењен за ђаке, иначе неће се никоме дозволити држање ђака ни у једном другом стану.

П.Бр. 2790. Из канцеларије Књ. Министарства Просвјете и Црквенијех Послова. Цетиње, 28. јула 1907. год. 1—2

ОБЈАВА

Књ. Обласном Суду у Никшићу потребно је 6000 килограма дрва

за огрјев својих одјељења и истражног затвора у течају ове и 1908. године.

Ради набавке горње количине дрва, држаће се јавна лицитација у Канцеларији Обласног Суда на дан 24. августа 1907. г. у 9 сати прије и 3 послје подне.

Позивају се сви они, који желе лицитирати, да се означеног дана пријаве, а услови уговора показује се у Канцеларији.

Број 1278 ex 1906.

VII—1905—24.

Никшић, 24 Јула 1907 год.

Из Канцеларије Књ. Обл. Суда судија Ш. М. Мартиновић.

Службени огласи.

СТЈЕЧАЈ. — У смислу ријешења Књ. Обласног Суда у Подгорици, од 15. јуна 1907. год. број 1614—IV—1905—344., отворен је стечај над презадуженом имовином Баја Вукова Живковића из Подгорице, услед чега се позивају сви његови дужитељи, да до дана 25. августа ов. год. поднесу Обласном Суду своја потраживања поткријељена односним исправама.

Послије реченог дана нијаче се потраживање неће усвојити.

Број 1614—IV—1905—344.

У Подгорици, 10. јула 1907. год. Из Канцеларије Књ. Обласног Суда Р. 76, Бр. 327, 1,3

СТЕЧАЈ. Ријешењем књ. Обласног Суда из Бара од 9. ов. мј. број 1377—IV—1907—9 отворен је стечај над имовином Капетана Крцуна Војводића сада у Бару. Услијед наведеног позивају се сви дужитељи капетана Војводића, да се са својима исправним потраживањима пријаве подписаном суду најдаље до први октобра ове године, послје којег дана неће се нијаче потраживање усвојити.

Улцињ, 23. јула 1907. год. Капетански суд Р. 73, бр. 336. 1,1. кап. М. Ђурашковић.

Приватни огласи

ИСПРАВКА. — У 8 броју „Гласа Црногорца“ такуће године изјавили смо благодарност г. Тому Савову Прентовићу

Браићу за обилати прилог, који је приложио храму св. Василије Острошког на Обзовицу. Истином да је поменути старином Браић, али су се његови предци преселили из Браића има два и по вијека на Пријевор у Грбаљ, те се са овим исправља, да је он опћинар Грбаљски.

Обзовица, 22. јула 1907.

Одбор Храма Св. Василије Р. 70, Бр. 330, 1,1 на Обзовицу

НА ЗНАЊЕ. На основи извршне пресуде Обласног Суда у Никшићу, којом је мој син Рагиб А. Ацимусић, као неисправан од својих права према мени и мом имању отуђен и оглашен за распикућу, — и ја сада по трећи пут обзнањујем и свакоме до знања стављам. Да је мој син Рагиб порочан и распикућа и да је због његових неваљалих дјела отуђен од мене и мога имања без икаквог права.

Достављајући ово напомињем да нико ништа Рагибу на рачун мој и мог имања не даје и да га не вјерују, јер никоме ништа признати нећу, како за досадање дугове, тако ни у будуће.

Никшић, 14. маја 1907. год.

Адем Хаџи Мусић трг. из Никшића Р. 113, Бр. 328, 1,2

Храмце **песка?** **ли**

Шљунка, разбијеног камена, шљакве? Хоћете ли да те готово безвредне продукте претворите у злато? Онда фабрикујте, по моме методу и патенту, од цемента и песка:

КАМЕНЕ ЗА ЗИДАЊЕ
ЦРЕП ЗА КРОВ
ПЛОЧЕ

Потребне комплетне справе продајем врло јефтино. Само ручни рад. Нису потребне никакве машине. Сви објекти и проспекти бесплатно.

БОТНАРОВ БЕРЛИН, фабрика специјалних машина, Halle a. S. Kirchstr. 19.

Заступник за Србију и Бугарску је г. Паја Николић, у Земуну. (8—26)

ЦРНОГОРСКА БАНКА

СТАЊЕ НА ДАН 30. ЈУНА 1907. ГОД.

	ИМОВИНА		ДУГ	
	круна	пара	круна	пара
Главница	9.912	91	142.190	—
Благајна	—	—	160.495	03
Улози на штедњу	—	—	9.825	42
Текући рачуни	—	—	9.239	50
Привремени рачуни	—	—	—	—
Мјенице	306.479	67	—	—
Займови на залог	12.753	—	—	—
Резервни фонд	—	—	1.388	16
Вриједности резервног фонда	1.230	—	—	—
Наплате	4.247	32	—	—
Пошилаоци наплата	—	—	4.247	32
Залог по мјеничним займовима	216.309	—	—	—
Полагачи залог по мјеничним займовима	—	—	216.309	—
Залог по займовима на текуће рачуне	128.105	—	—	—
Полагачи залог по займовима на тек. рачуне	—	—	128.105	—
Кауције	22.960	—	—	—
Полагачи кауција	—	—	22.960	—
Прибор и намјештај	2.053	62	—	—
Књиге и штампане ствари	876	53	—	—
Укупни трошкови	8.560	76	—	—
Укупни приходи	—	—	18.728	38
УКУПНО	713.487	81	713.487	81

П. п. број 340, 1—1.

НА ЗНАЊЕ. Свима мојим повјеритељима и пријатељима дајем на знање, да од данас и у будуће за никакав дуг, који би мој син Широ С. Рогошић учинио, никако никоме одговарати нећу.

Подгорица, 23. јула 1907.

Р. 38, Бр. 333, 1,1 Саво Н. Рогошић

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Високопреподобни архимандрит Јона, настојатељ руске Посолске цркве у Цариграду даровао је преко г. Ива Роловића кавазу, храму светог апостола Томе у Горњим Брчелима двије свештене обуке — свештеничку и ђаконску, један пар дараца и неке покровце, на чему поменутом дародавцу остаје на свагда благодаран

Одбор цркве горњобрчеоске председник поп **Јоко Јовачевић**, Брчели, 22. јула 1907. Р. 56, бр. 335, 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашега јединца сина

† МИЛУТИНА

наше пошљедне наде и узданице, који се послје тешке болести, а по свршетку правничког факултета на Петроградском универзитету и по пробављењу три године у Берлину и Женеву на студирању Њемачког и Француског језика и финансијског права, на дан 16. ов. мј. у почетку своје 29. год. пресели у вјечност, сматрамо за свету дужност овим путем изјавити своју благодарност свим нашим пријатељима у Женеву на ма којим начином учињеним нам услугама приликом његове болести и преноса у отаџбину.

Поражени за навијек тугом, која нас задеси, неможемо пропустити, а да овим путем не изјавимо своју благодарност свим нашим пријатељима из унутрашњости, који нам било писмено било телеграфично изјавише своја саучешћа.

Хвала становништву Пиперског племена, обојег пола, који нашег покојника својски оплакали и са својим свештеноством до вјечне куће допратише, опростили се с њим најдирљивијим говорима.

Захваљујући и поново свима, који нам ма којим путем у неколико олакшаше за навијек неизљечиму тугу, остајемо им до гроба благодарни.

Пипери, 23. јула 1907.

На свагда преожалашћени: отац: поп **Вукале**; мајка: **Медуна** — **Брацановић**. Р. 176, Бр. 331, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег никад незаборављеног синовца, братучеда, оца и мужа

† РАКА ИВОВА ВУЈАЧИЋА

каваза Њемачке консулате у Варни

који је преминуо 29. јуна ове године у 44 години свога живота — посље кратке, али тешке болијести; дужност нам је овим изјавити нашу вјечиту благодарност Њемачком консулу господину Рисвалду, секретару господину Ваигарту, секретару Руске консулате господину Марковићу, секретару Аустријске консулате господину Станковићу, Српском пјевачком друштву у Варни, браћи Црногорцима и Приморцима, као и грађанству града Варне, који увеличаше сировод и нашег покојника до вјечне куће испратише.

Особита благодарност Њемачком консулу господину Рисвалду, секретару господину Ваигарту, који на гробу покојниковом два вијенца положише.

Хвала браћи Подгоранима, пријатељима из Брчела, Глухог-Дола, Мачуга, Грађана, Прекорнице и Трнова, који на глас смрти дођоше и с нама га онако ожалише.

Хвала свима оним, који било, којим путем изјавише учешће у нашој превеликој жалости.

У Подгор, 17. јула 1907.

Ожалашћени: стричеви: **Лука**, **Крсто** и **Петар**; братучеди: **Петко** и **Илија**; синови: **Михаил** и **Широ**; суруги:

Велика и остали **Вујачићи**.

Р. 150, Бр. 332, 1,1

Траже се заступници и препродавци П. п. број 188, 710

ПРИЗНАТЕ КАО НАЈБОЉЕ

МАКИНЕ ЗА СИЈАЊЕ
новопонарљивог система „**AGRIKOLA**“

Челични плугови, брање, ваљкови, машине за кошење траве, бегачице, шивнице, претечајније, машине за сјечање и сламу, тјескови за вино и воће, хидраулички тјескови, справе за крушење грожђа, млин за воће, штрпачке за лозе и друге биљке, справе за сушење воћа и зелени.

Разна вилла за воће, машине за чишћење жита, тријери, круначи руметиња, машине за сјечање сламе и резање хране, справе за парење хране, пумпе за ососу и све друге пољопривредне машине, израђују и продају по најповољнијој награђеној конструктору.

РН. МАУФАРТН & Со.
фабрика пољопр. машина, ливница грожђа, пар. машина. Беч, 21, Taborstrasse № 71. одликована са преко 500 сребрних и златних медаља

МАКИНЕ ЗА ВРШЕЊЕ
за рад руком, виллом или мотором.

— Илустровани цијеновници бесплатно —